

Burlövs kommun

Rektorn vid Gymnasieutbildningen i Burlöv

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Gymnasieutbildningen i Burlöv
i Burlövs kommun

Tillsyn i Gymnasieutbildningen i Burlöv

Skolinspektionen genomför tillsyn i Burlövs kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Gymnasieutbildningen i Burlöv besöktes av Skolinspektionen den 14 och 15 november 2013.

Fakta om skolan

Gymnasieutbildningen i Burlövs kommun utgörs av tre introduktionsprogram (IM); språkintröduktion, preparandutbildning och individuellt alternativ. Platser på yrkesintröduktion och programinriktat individuellt val köps in genom samverkanskommunerna. Verksamheten i Burlöv omfattar vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 40 elever, varav 29 är inskrivna på inriktningen språkintröduktion. Utbildningen bedrivs i samma lokaler som den kommunala vuxenutbildningen och en del av undervisningen bedrivs tillsammans med vuxna studerande. Vuxenutbildningen och gymnasieutbildningen har samma rektor. Personalen på intröduktionsprogrammen är organiserade i ett arbetslag som leds av en arbetslagsledare. Arbetslagsledaren har en särskilt uppgift att driva det systematiska kvalitetsarbetet inom arbetslaget. Arbetslagsledaren ingår också i rektorns ledningsgrupp. I denna ledningsgrupp finns även företrädare för vuxenutbildningen. Några funktioner inom enhetens elevhälsoteam delas med näraliggande Vårboskolan som är en kommunal grundskola.

Det saknas vid tidpunkten för Skolinspektionens besök en heltäckande sammanställning över de resultat som uppmätts inom de båda intröduktionsprogrammen. Rektorn uppger att de ännu inte funnit någon rättvisande form för att följa upp kunskapsresultaten inom intröduktionsprogrammen. Skolan har därtill nyligen intröducerat ett nytt system för det systematiska kvalitetsarbetet, och håller på att implementera denna metod varför det ännu inte arbetats fram någon modell för att överblicka skolenhetens resultat.

Helhetsbedömning

Den nu genomförda tillsynen visar att gymnasieutbildningen i Burlövs kommun inte i alla delar bedrivs i enlighet med författningarnas krav. Det saknas en av huvudmannen fastställd plan för intröduktionsprogrammen vilket är särskilt viktigt då dessa utbildningar inte har nationellt fastslagna programstrukturer. Detta medför brister i genomförandet avseende intröduktionsprogrammets syfte och målsättning. Intröduktionsprogrammen ska syfta till att gynna elevernas kunskapsutveckling, bidra till deras personliga utveckling samt stimulera eleverna till fortsatta studier eller till att etablera sig på

arbetsmarknaden. För att tiden inom IM inte ska upplevas som förspild tid av de antagna eleverna är det viktigt att utbildningen på ett effektivt sätt utformas utifrån den enskilda elevens behov, och genomförs på ett sådant sätt att eleven så snabbt som möjligt kan komma vidare till den målsättning som formulerats för eleven. Vid tillsynen framkommer att elever erbjuds ett slags "underhållsundervisning" i ämnen som de redan har betyg i där syftet är att förbereda eleverna inför framtida studier på ett nationellt program. Då det individuella programmet ska utformas för enskild elev är det viktigt att skolan endast erbjuder en sådan åtgärd om det är motiverat utifrån den enskilda elevens behov. Vidare är det viktigt att eleverna erbjuds och uppmuntras till att läsa gymnasiekurser då detta medför att eleven på ett mer effektivt sätt tillgodogör sig utbildningen och motiveras att komma vidare utifrån sin individuella målsättning. Skolinspektionen kan också konstatera att bristen på sammanhängande överlämning från grundskolan avsevärt försvårar möjligheten att anpassa undervisningen utifrån de behov som den enskilda eleven har. De skriftliga bedömningar som ska utfärdas vid avlämnande grundskola avseende de ämnen där eleven ännu inte nått betyget E är ett viktigt verktyg i detta arbete. Rektor har ett särskilt ansvar att se till att det finns förutsättningar för lärarna att utforma verksamheten utifrån de behov som den enskilda eleven har i form av moment och tillhörande kunskapskrav som behöver behandlas i undervisningen.

Gymnasieutbildningen i Burlövs kommun behöver även arbeta vidare med sitt särskilda stöd och se till att det upprättas åtgärdsprogram för de elever som har svårt att nå kunskapskraven, eller har andra bekymmer i sin skolsituation. Dessa åtgärdsprogram ska fungera som en garant för ett systematiskt arbete med särskilt stöd där lämpliga insatser sätts in utifrån den enskilda elevens behov. Dessa insatser ska också följas upp och utvärderas på ett strukturerat sätt.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Burlövs kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 4 april 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det finns en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling långsiktigt och det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts

Motivering

Enligt skollagen ska varje skola årligen upprätta en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av gymnasieskolans nyligen reviderade plan mot kränkande behandling. Planen delas med vuxenutbildningen som också ligger inom rektorns ansvarsområde. Det finns dock inga särskiljande passager som beskriver respektive skolenhet/verksamhet och som tar utgångspunkt i de specifika utmaningar eller arbetsområden som kan finnas på gymnasieskolan respektive vuxenutbildningen. Planen saknar även uppgift om vilka åtgärder som, efter en kartläggning av behoven inom skolan, ska genomföras under innevarande år. Vidare saknas information om hur de planerade åtgärderna från förra läsåret har genomförts. De åtgärder som finns beskrivna har generellt övergripande karaktär.

Mot denna bakgrund måste gymnasieskolan i Burlövs kommun ta fram en plan mot kränkande behandling som motsvarar skollagens krav genom att det tydligt framgår vilka insatser man ämnar genomföra under läsåret. Det är också viktigt att det tydligt framgår hur det gångna årets insatser värderats utifrån vad som blev utfallet av dessa åtgärder. En sådan värdering kan utgöra en viktig del i fortsatt kartläggning av verksamheten och utgöra stöd vid val av nya insatser för att förebygga kränkande behandling.

Författning

6 kap. 8§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att studiehandledning på modersmålet ges till elever som har behov av det

- Se till att åtgärdsprogram beslutas av rektorn, och att det där anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas
- Se till att åtgärdsprogrammet följs upp och insatserna utvärderas löpande

Motivering

Enligt gymnasieförordningen ska elever som har behov av studiehandledning på modersmålet erbjudas detta. Av skollagen framgår vidare att rektor ska fatta beslut om åtgärdsprogram, och att detta ska ange vilka behov eleven har, hur de ska tillgodoses, och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet ska också följas upp och insatserna ska utvärderas löpande.

Vid intervjuer med elevhälsoteam, undervisande lärare, elever, och rektor framkommer att det finns elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, men att detta särskilda stöd inte erbjuds till alla elever som behöver denna insats. Rektorn uppger att man startat upp i liten skala med att erbjuda viss studiehandledning i dari och pashto, men att det i dagsläget inte motsvarar de behov som finns. Elevhälsoteam och undervisande lärare ger i intervjuer vidare uttryck för ett elevnära förhållningssätt där man har god kännedom om den enskilda elevens specifika situation, men uppger även att det mycket sällan upprättas några åtgärdsprogram trots att det finns elever som har studiesvårigheter och är i behov av särskilt stöd. Rektorn framhåller att hon får vetskap om elevernas studiesituation genom regelbundna avstämningar, och att det genomförs en del insatser, men att dessa inte alltid dokumenteras. Inför tillsynen har Skolinspektionen fått ta del av ett äldre åtgärdsprogram som upprättades för två år sedan, samt exempel på dokumentation som förs istället för att upprätta åtgärdsprogram, till exempel minnesanteckningar från möte med elev och vårdnadshavare. Skolinspektionen konstaterar att det inskickade åtgärdsprogrammet inte uppfyller skollagens krav. Elevens behov framgår inte med tydlighet och det saknas konkreta åtgärder på vilket sätt skolan ämnar hjälpa eleven. Det framgår inte heller hur åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas.

Av intervjuer med elevhälsoteam, lärare och rektor framkommer också att det är oklart på vilket sätt de stödinsatser som egentligen skulle nedtecknats i ett åtgärdsprogram följs upp och utvärderas.

Mot denna bakgrund ska skolan se till att studiehandledning på modersmålet ges till de elever som har behov av denna insats. Skolan ska också se till att det fattas beslut om åtgärdsprogram som anger vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses, och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolan ska också se till att åtgärdsprogram följs upp och utvärderas löpande.

Författning

9 kap. 9§ gymnasieförordningen

3 kap. 9§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att lärarna anpassar undervisningens uppläggning, innehåll och arbetsformer efter elevernas skiftande behov och förutsättningar
- Se till det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen

Motivering

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar att se till att lärarna anpassar undervisningens upplägg, innehåll och arbetsformer efter elevernas skiftande behov och förutsättningar. Skollagen anger vidare att det ska bedrivas ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Vid intervju med skolans elevhälsoteam och undervisande lärare framkommer att elever som antas till introduktionsprogrammen inte alltid har erhållit skriftliga bedömningar från avlämnande högstadieskola avseende vilka moment som saknas i de ämnen där de inte uppnått betyget E. I de fall bedömningar utfärdats upplevs de ofta av mottagande lärare som inte tillräckligt informativa. Vanligen får de därför "börja om från början" och starta gemensamt med liknande upplägg för hela undervisningsgruppen. Intervjuer med elever styrker till del lärarnas redogörelse genom att de framhåller att man vanligen arbetar med samma uppgifter inom undervisningsgruppen, men om man säger till läraren kan man vid något tillfälle få någon annan uppgift. Vidare framkommer att eleverna ibland får jobba med saker som de redan kan och att det då blir mycket upprepning, varvid undervisningen kan upplevas som "tråkig".

Rektorn uppger att det är ett bekymmer att få till grundliga överlämningar från avlämnande högstadieskola och att det framförallt brister med de skriftliga bedömningarna. Rektorn uppger att lärarna gör sitt bästa, men att det kan vara en särskild utmaning inom språkintröduktion där undervisningsgruppen är väldigt heterogen med elever med mycket skiftande behov och förkunskaper. Skolinspektionen kan dock konstatera att obefintliga eller bristfälliga skriftliga bedömningar från de lärare som undervisat eleverna på högstadiet avsevärt försvårar gymnasieskolans arbete med att erbjuda en individanpassning

undervisning som utgår ifrån de behov som den enskilda eleven har. Syftet med introduktionsprogrammen är ju att på ett effektivt sätt möjliggöra för den enskilda eleven att fortsätta sina studier vid ett nationellt program, eller att etablera sig på arbetsmarknaden. För att eleverna ska känna sig motiverade att fullfölja sin utbildning är det viktigt att dess innehåll motsvarar de faktiska behov som eleven har, varvid undervisningen måste utgå ifrån de moment och tillhörande kunskapskrav som eleven ännu inte befäst.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn har gymnasieskolan nyligen börjat arbeta med ett nytt system för det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetslaget ska gemensamt driva detta arbete genom att formulera konkreta och tidsatta mål med utgångspunkt i såväl nationella som kommunala mål. Arbetet ska sedan följas upp och analyseras. Enligt rektorn är metoden ännu inte helt implementerad och verksamhetens kvalitetsarbete befinner sig i ett slags uppstartsfas. Skolinspektionen har tagit del av gymnasieskolans dokumentation och kan konstatera att det saknas en komplett sammanställning över de kunskapsresultat som uppnåtts. Enligt rektorn görs vissa uppföljningar på individnivå och det finns listor som anger vilka resultat som uppmäts på de nationella prov som genomförts, men det saknas en samlad översikt som kan utgöra underlag för analys av elevernas utveckling mot målen. Det finns inte heller någon analys av förbättringsområden eller några beslut som fattats utifrån de behov som framkommit ur en sådan utvärdering. Dokumentet är till huvudsak beskrivande och återger insatser som redan genomförts. Rektorn uppger även att man ännu inte funnit någon bra form för att mäta och utvärdera gymnasieskolans resultat, vilket medför att det upplevs som svårt att utvärdera kvalitén i den utbildning som erbjuds. De intervjuade lärarna bekräftar rektorns utsaga och det framkommer att det systematiska kvalitetsarbetet är ett utvecklingsområde. De uppger att det behövs mer struktur i de diskussioner som förs så att insatser kan följas upp på ett bättre sätt.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att gymnasieskolan behöver förbättra sitt arbete med att skapa förutsättningar för att anpassa undervisningen utifrån de behov, förutsättningar, och erfarenheter som eleverna har. Att det finns nödvändigt underlag från avlämnande högstadieskola är en viktig del i detta arbete. Vidare behöver det systematiska kvalitetsarbetet förstärkas så att det kan utgå ifrån planering, redovisning av resultat, analys av förbättringsområden och beslut om åtgärder som syftar till att förbättra måluppfyllelsen för gymnasieskolans elever.

Mot denna bakgrund ska rektorn se till att lärarna anpassar undervisningens uppläggning, innehåll och arbetsformer efter elevernas skiftande behov och förutsättningar. Vidare ska kvalitetsarbetet bedrivas utifrån skolförfattningarnas krav och således omfatta planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Författning

Lgy11 2.6 Rektorns ansvar

4 kap. 4 § skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång**Bedömning**

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Se till att utbildningens innehåll på respektive introduktionsprogram överensstämmer med författningarnas krav.
- Se till att det för varje introduktionsprogram finns en plan för utbildningen som visar utbildningens innehåll.

Motivering

Introduktionsprogrammen saknar nationellt fastställda programstrukturer. Av skolförfattningarna finns det dock ledning kring vilket innehåll som ska ingå i respektive introduktionsprogram. Enligt skollagen ska varje huvudman upprätta en plan för de introduktionsprogram som erbjuds där utbildningens innehåll visas.

Rektorn, undervisande lärare, och elevhälsoteamet uppger vid intervju med Skolinspektionen att det inte finns någon upprättad plan för introduktionsutbildningarnas innehåll i Burlövs kommun. Rektorn säger att man bedriver verksamheten på det sätt som man själv bestämt på skolan, och målsättningen är primärt att eleverna på introduktionsprogrammen ska bli behöriga till ett nationellt program.

Vid intervjuer med undervisande lärare framkommer att elever inom individuellt alternativ erbjuds så kallad "verkstad". Enligt lärarna är detta en insats som syftar till att elever som redan har betyg i ett ämne underhåller sina kunskaper, och därvid blir bättre förberedda inför studier på gymnasial nivå när de väl upparbetat behörighet till att söka ett nationellt program. Ett kompletterande syfte med att erbjuda verkstad är också enligt lärarna att samla skoldagen för eleverna och inte ge dem några håltimmar. Rektorn bekräftar lärarnas utsaga. Utöver undervisning i grundskoleämnena kan elever ibland erbjudas praktik, samt någon enstaka gymnasiekurs. Det är dock inte vanligt att eleverna läser gymnasiekurser, och i den blankett som används för att upprätta den individuella studieplanen finns det enbart möjlighet att kryssa i grundskoleämnena. Rektorn uppger att blanketten använts under en lång tid, redan då man erbjöd det individuella programmet inom den tidigare gymnasieskolan.

Då introduktionsprogrammen saknar nationellt fastlagd struktur är det viktigt att varje huvudman upprättar en plan för utbildningarnas syfte, längd och huvudsakliga innehåll som därvid säkerställer att introduktionsprogrammen bedrivs utifrån skolförfattningarnas målsättning avseende introduktionsprogrammets intention; att förbereda för annan gymnasial utbildning eller introduktion till arbetsmarknaden. Det är viktigt att erbjuda en utbildning med god avvägning mellan behörighetsskapande undervisning och möjlighet att läsa de gymnasiekurser som behövs för att realisera de intentioner som framgår av dels utbildningens syfte, men också den enskilda elevens målsättning och individuella behov. Genom att det saknas en av huvudmannen fastställd plan för introduktionsutbildningen finns det risk för att innehållet i utbildningen inte till fullo är förenligt med skolförfattningarnas krav.

Mot denna bakgrund ska huvudmannen se till att det finns en fastställd plan för introduktionsprogrammen som visar utbildningens innehåll. Innehållet i introduktionsprogrammen ska också överensstämma med skolförfattningarnas krav.

Författning

17 kap. 3-5 §§ skollagen

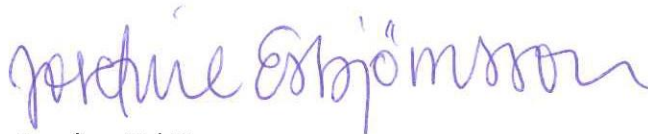
6 kap. 3-9 §§ gymnasieförordningen

17 kap. 7§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Martin Eksath, utredare Maria Nyman och undervisningsråd Michael Erenius.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Sääw
Utredare

Josefine Esbjörnsson
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.